

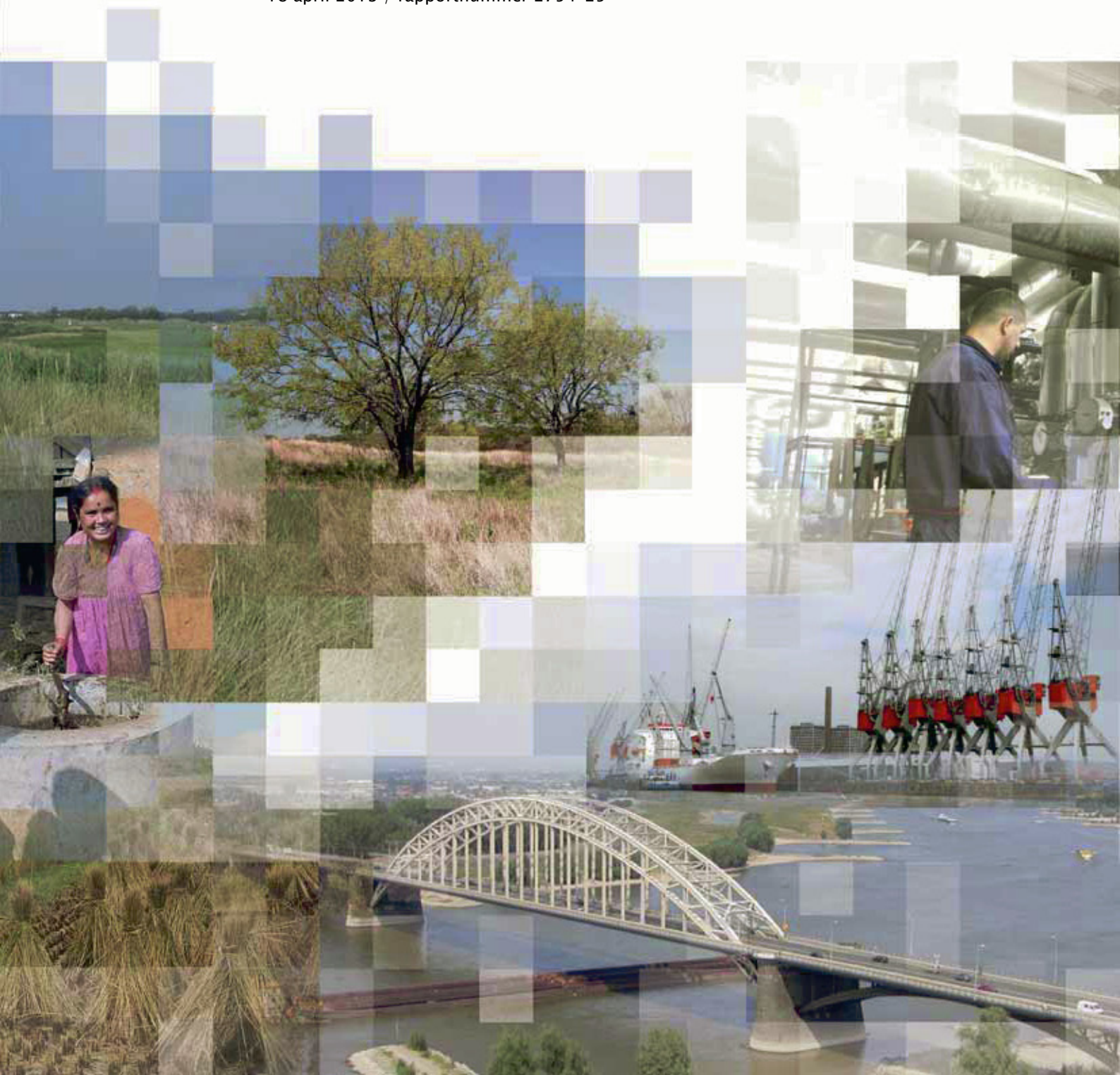

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Oostzaan

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

18 april 2013 / rapportnummer 2754-25

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Oostzaan wil een bestemmingsplan buitengebied opstellen. Doel van het plan is het ontwikkelen van landbouw, recreatie en woningbouw, het versterken van natuur- en landschapswaarden en het bevorderen van recreatie en toerisme. Ter onderbouwing van de besluitvorming over het bestemmingsplan door de gemeenteraad van Oostzaan is een MER opgesteld. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan. De tekortkomingen betreffen:

- de onderbouwing van de natuureffecten door stikstofdepositie en de onderbouwing van de effectiviteit van het maatregelenpakket om stikstofemissie uit het plangebied te voorkomen;
- de relatie tussen de ambities op het gebied van landschap en de ontwikkelingsmogelijkheden in het plan.

De Commissie adviseert om een aanvulling op het MER op te stellen en daarin uit te gaan van de specifieke situatie in het plangebied wat betreft landschapsstructuur, ligging van de bedrijven en behoefte aan uitbreiding.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

In hoofdstuk 3 geeft zij een aantal aandachtspunten voor de besluitvorming.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

De Commissie merkt op dat het MER weinig specifiek is voor de unieke situatie in Oostzaan. Het gebied wordt gekenmerkt door extensieve landbouw. In het plangebied is sprake van 4 voltijd- en 13 deeltijd-veehouderijbedrijven. De instandhouding van de landbouw wordt door de gemeente van groot belang geacht voor de instandhouding van het veenweide landschap. De gemeente heeft aangegeven dat bedrijfsontwikkeling in deze context bekeken dient te worden. De veehouderijen zijn voornamelijk gevestigd in de linten. Hierdoor, en door de aard van het landschap, zijn de ontwikkelingsmogelijkheden in concreto waarschijnlijk beperkt.

2.1 Effecten op natuur door stikstofdepositie en maatregelen daarvoor

Het bestemmingsplan volgt het provinciale beleid ten aanzien van het mogelijk maken van bouw kavels van 1,5 ha zonder meer, ook voor de 13 deeltijd veehouderijbedrijven. Hierdoor ontstaat volgens het MER een grote toename van stikstofdepositie, zeker in het geval dat de ontwikkelingsmogelijkheden maximaal benut zouden worden.

De Passende beoordeling maakt duidelijk dat alle alternatieven leiden tot een toename van stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden. Omdat in veel gevallen reeds sprake is van een overbelaste situatie, leiden alle alternatieven tot aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Hierdoor beschrijft het MER in wezen geen uitvoerbaar alternatief. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets² met succes wordt doorlopen.

Omvang toename stikstofdepositie

Het MER onderbouwt de toename van stikstofdepositie in de diverse scenario's niet kwantitatief. In het MER wordt niet ingegaan op:

- verschillen tussen vergunde dierplaatsen en feitelijke bezetting;
- trends in de ontwikkeling van de veehouderij in het gebied;
- behoefte aan uitbreidingsruimte, eventueel gespecificeerd naar typen bedrijven;
- fysieke belemmeringen daarvoor (qua ruimte en milieugrenzen).

Effecten op Natura 2000

Ook biedt het MER geen inzicht welke beschermde habitats aangetast dreigen te worden, waar die gelegen zijn en in hoeverre die reeds overbelast zijn. Het MER gaat niet in op de huidige achtergrondbelasting en de kritische depositiewaarden van kwalificerende habitats.³ De berekening van de effecten van de scenario's is niet navolgbaar.

² Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

³ De achtergrondbelasting in het Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske' blijkt bij een check door de Commissie ongeveer 1200-1500 mol N/ha/jr te bedragen. Van gevoelige habitats als kranswierwateren,

Maatregelenpakket

Om de stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden te verlagen worden in verschillende scenario's de volgende maatregelen voorgesteld⁴:

- beëindigen van bedrijven <30 nge in combinatie met saldering op overige bedrijven;
- zonering tot 100 m rondom de begrensde natuur waarbinnen geen depositietoename is toegestaan en beperking van 2 bedrijven net buiten de 100 m grens.

Het MER maakt niet duidelijk waar deze grenzen op gebaseerd zijn en of de maatregelen toepasselijk zijn voor het plangebied. Het effect van deze maatregelen wordt niet nader onderbouwd. Ook is onduidelijk hoe deze maatregelen geborgd worden.

De Commissie adviseert de omvang van de stikstofproblematiek nader te onderbouwen en vanuit de specifieke situatie in Oostzaan aan te tonen welke (maximale) toename van de veehouderij en van stikstofemissie wordt verwacht.

Zij adviseert een alternatief en/of maatregelenpakket te formuleren waarmee (aantoonbaar) kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden worden aangetast, en daarbij:

- uit te gaan van de maximale mogelijkheden van het alternatief;
- uit te gaan van op het plangebied toegespitste maatregelen;
- (uitgangspunten voor de) depositieberekeningen navolgbaar te onderbouwen;
- Aan te geven welke beschermde habitats aangetast dreigen te worden, waar die gelegen zijn en in hoeverre die reeds overbelast zijn;
- rekening te houden met cumulatieve effecten.

Indien wordt uitgegaan van een maatregelenpakket adviseert de Commissie te onderbouwen dat toename van stikstofdepositie hiermee is uit te sluiten. Zij adviseert aan te geven hoe deze maatregelen geborgd worden.

vochtige heiden, veenmosrietlanden, ruigten en zomen en hoogveenbossen blijken in ieder geval twee kwalificerende habitats overbelast, te weten vochtige laagveenheiden en veenmosrietlanden (overgangsvennen, trilvenen). Deze hebben een zeer lage kritische depositiewaarde, namelijk resp. 786 en 714 mol N/ha/jr volgens de recent bijgestelde KDW-tabel.

⁴ Daarnaast is in het MER sprake van emissiearme technieken. Deze lijken niet toegesneden op de situatie in Oostzaan. Het voerspoor om in de melkveehouderij de ammoniakemissie te reduceren berust op een hoog rantsoen aan snijmaïs, hetgeen in Oostzaan lastig te realiseren is, bij veel weidegang en geen mogelijkheid tot het telen van maïs. Voor andere diersoorten dan volwassen melkkoeien (schapen, paarden, geiten, vleesvee) zijn op dit moment geen extra emissiebeperkende maatregelen voor handen.

2.2 Landschap

De landbouw wordt door de gemeente van groot belang geacht voor de instandhouding van het veenweidelandschap. De hoofddoelstelling van het bestemmingsplan luidt 'Behoud en waar mogelijk versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit en vitaliteit van het buitengebied'.⁵ Het MER gaat nauwelijks op deze doelstelling in. Landschap wordt in het MER uitsluitend benaderd als een functie, niet als het integrerend kader dat, mede door zijn fysieke beperkingen, bepalend is voor de ontwikkeling van de verschillende functies.

De effecten op het landschap worden in het MER als neutraal beoordeeld. De Commissie merkt op dat daarbij nauwelijks een onderbouwing wordt gegeven.

De Commissie beveelt aan om aan de hand van de landschappelijke opbouw van het plangebied en de kwaliteiten die het gebied kenmerken als onderdeel van het nationaal landschap Laag-Holland, met behulp van beeldmateriaal, duidelijk te maken waar en hoe een ontwikkeling wel of niet mogelijk of gewenst is vanuit landschappelijk oogpunt, en hoe gebouwen in het landschap worden kunnen worden ingepast. Zij adviseert daarbij te concretiseren welke kwaliteitseisen aan ontwikkelingen gesteld worden.

⁵ Subdoelstellingen voor landschap zijn: handhaving openheid, geen verrommeling en verruiging, behoud doorzichten, verkaveling en hoogteverschillen. Het bestemmingsplan moet dit beschermen door de aanduiding 'Agrarisch met waarden', via omgevingsvergunning en door aanvullende kwaliteitseisen aan het agrarisch bouwvlak.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen, maar op onderdelen waar de effectbeoordeling volgens de Commissie niet geheel terecht is. De Commissie hoopt hiermee een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de besluitvorming over het bestemmingsplan.

3.1 Effectbeoordeling geur en gezondheid

3.1.1 Effectbeoordeling geur

Veel bedrijven hebben in de huidige situatie geen uitbreidingsmogelijkheden vanwege een overbelaste situatie ten aanzien van geur. Deze bedrijven, waarvoor een vaste minimum afstand geldt, zijn veelal gelegen in of tegen lintbebouwing. De gemeente heeft een geurvisie opgesteld en is voornemens een geurverordening op te stellen waarin zij de minimumafstanden gaat halveren. De uitbreidingsruimte die hiermee administratief ontstaat, biedt ruimte voor meer dieren en daarmee een toename van de geurhinder.

Het MER geeft een neutrale beoordeling voor geur, met als argument dat toepassing van emissiearme systemen tevens een geurvermindering inhoudt. Dat argument is hier niet aan de orde: emissiearme systemen voor melkvee richten zich puur op ammoniakreductie en hebben geen effect op geur. Voor de andere in het gebied aanwezige diercategorieën zijn geen emissiearme systemen voorhanden.

- De Commissie is van mening dat het geureffect als negatief moet worden beoordeeld. Zij adviseert dit mee te nemen in de besluitvorming over het bestemmingsplan.

3.1.2 Effectbeoordeling gezondheid

Door de aangekondigde geurverordening maakt de gemeente het mogelijk dat bedrijven op zeer korte afstand van geurgevoelige objecten dieren kunnen houden en zich ook verder kunnen ontwikkelen. De kans op overdracht van zoonosen (ziektes van dieren die ook voor de mens besmettelijk zijn)⁶ en endotoxinen neemt hierdoor toe, evenals de kans op toenevende hinder als gevolg van bv licht, geluid en geur.

- De Commissie is van mening dat een (licht) negatieve beoordeling van het gezondheidseffect op zijn plaats is. Zij adviseert dit mee te nemen in de besluitvorming over het bestemmingsplan.

⁶ Q-koorts verspreidt zich via de lucht en is aangetoond bij geiten en (melk)schapen. Ook van rundvee wordt verwacht dat deze het virus kunnen uitscheiden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Oostzaan

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Oostzaan

Besluit: vaststellen van bestemmingsplan buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D14;

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: De gemeente Oostzaan wil een bestemmingsplan buitengebied opstellen. Doel van het plan is het ontwikkelen van landbouw, recreatie en woningbouw, het versterken van natuur- en landschapswaarden en het bevorderen van recreatie en toerisme.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 12 februari 2013

ter inzage legging MER: 14 februari tot en met 28 maart 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 18 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. S. Bokma

ir. J.M. Bremmer (werkgroepsecretaris)

irs. S.R.J. Jansen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies :

- PlanMER bestemmingsplan buitengebied Oostzaan, 7 februari 2013

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan buitengebied Oostzaan

ISBN: 978-90-421-3720-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

